

מסורת הש"ס

(א) וימת דף טו. תמורה דף כב. (ב) ויגליל (ל:): מנחת דף כג: ויחסי דף ט. (ג) תמורה דף כב: (מנחת ס. ד) תמורה (ס. ו) (סכרית טו.). (ז) ויחסי דף טו. (ח) ויחסי דף טו. (ט) ויחסי דף טו. (י) ויחסי דף טו. (יא) ויחסי דף טו. (יב) ויחסי דף טו. (יג) ויחסי דף טו. (יד) ויחסי דף טו. (טו) ויחסי דף טו. (טז) ויחסי דף טו. (יז) ויחסי דף טו. (יח) ויחסי דף טו. (יט) ויחסי דף טו. (כ) ויחסי דף טו. (כא) ויחסי דף טו. (כב) ויחסי דף טו. (כג) ויחסי דף טו. (כד) ויחסי דף טו. (כה) ויחסי דף טו. (כו) ויחסי דף טו. (כז) ויחסי דף טו. (כח) ויחסי דף טו. (כט) ויחסי דף טו. (ל) ויחסי דף טו.

יכול אף לפני הפסח כן. תמורת הפסח שנמנע לפני פסח (שני) תהא קריבה שלמים: תלמוד לומר הוא. פסח הוא הפסח כשר קרב ואין תמורתו קריבה. לאו תמורת הואו דקרב קא ממעט אלא הכי קאמר יש תמורת פסח שאינה קריבה: פשיטא. דלא קריבה דהא הוקבעה ונדחה בפסח ואע"ג דלעיל אמר ממני הא קא משמע לן דליכא תמורת פסח דלא קריבה קרא מיהא לא אילטרין לאשמעינן הכי: הי"ג אמר שמואל כל שנחטאת מהה כו' ור' יוחנן אמר אין הפסח קרב שלמים אלא שנמנע אחר שחיטה אבל קודם שחיטה לא. כל שנחטאת מהה משחטאות ממות הלכה למשה מסיני (כ) כנסן לכיפה וכן ממות ולד הטאת ותמורת חטאת ותמורת שמתו בעליה ותמורת שנחטפו בעליה על ידי האחרת שאנדה זמא ואחר כך נמנעת ושעברה שמה. ונקט שמואל גבי פסח כי שמהה זיה ואמר כל שנחטאת ממה כי מיתרע הכי בפסח קרב שלמים וקא סלקא דעתך דאכולהו ממות דחטאת דאשכחנא גבי פסח קרב שלמים דהיינו תמורת פסח ופסח שמתו בעליה ושיפירו בעליה ושעברה שמה קריבין שלמים: ועל שנחטאת רועה. לקמן מפרש מאי היא. ומיהו ורעה לאו קולא ומומרל איכא בחזקא מאריך והאי דנקט גבי מיתה דחטאת בפסח קרב וגבי רעה דחטאת בפסח רעה לאו פשוטא קא ייבז ניה דמשום דהכא ממה הכא קרב אלא סימנא בעלמא הוא: וכללא הוא. דכל שנחטאת רועה בפסח רועה: דריש לקיש נמס' תמורה נפקר ולד חטאת (דף כב.) והתם מומיז לה ממנעינן דהתם דקמי ושעברה שמה כו' ומתוך לה דהכי קמי שעברה שמה ואנדה (ו) ואו אנדה (ו) ומנאלת בעלת מוס: כאילו עומדה בניה קבירות. כל מקום שאין רואין כאילו היא צבית הקביות שאין בהן נכנס שם לשחטה ורועה עד ששחטא ומימכר ויפלו דמיה נדבה לשופרות שכמו עליהן נדבה ומקיימים בה את המנחה. זה מדרשו של ר' יודע הכהן במסכת תמורה (ל: כג.) שכל מותר חטאת ואשם לקין המנחה מן מחטאות ממות שהן הלכה למשה מסיני: כשב לרבו כו'. קמי מיהת פסח שעברה שמה קרב: הי"ג כי קאמר שמואל כל שנחטאת ממה לאו אכולהו קאי אלא אכיפרו בעליה לחוד שהיה על ידי איבוד ואמתו בעליה לא קאי דלא משכחת ביה רועה אלא אכיפרו בעליה לחוד קא משכחת ליה לרועה דלקמן וגבי פסח נמי אכיפרו בעליה קאי וכללא הוא דכל פסח שיפירו בעליה (ב) ואחר רועה אם יוצא בו בחטאת רועה וקרב שלמים אם יוצא בו בחטאת ממה אכל את חטאת דחיה כגון עברה שמה שעומדת בפניו והרי היא דחיה מהקריב לא אמר: והרי אכודה בשעת הפרשה. קודם חטאת אחר חטאת: הי"ג כי קאמר שמואל באבדון קאמר: אלא רועה רבי היכי משכחת ליה לאו שמה דאמר רבא יאבירת לילה לאו שמה אבירה אלא רועה לרבי היכי משכחת ליה כדרבי

מי שהיה פרק תשיעי פסחים צו.

אילימא שנמצא קודם שחיטה והמיר בו קודם שחיטה פשיטא צ"ה כי קרא. ואע"ג דקמי ליה נמנעי' לשמעין דליכא תמורה דלא קריבה מ"מ לא אילטרין להכי: פשיטא. השתא לא שייך לשנויי דקרא אסמכתא בעלמא דשני לעיל דאם כן קרא למאי חתא: אלא צ"ה שנמצא קודם שחיטה. תימה ללשנא קמא מאי מקשה אבי לרבה מהך צרימא והלא סיפא מסייעמא לו דהיילא דממיק השתא והוה תימה לומר שלא ידע אבי סיפא דצרימא דמקשו מינה (י): אמר שמואל ב"ש שבחטאת ממה כו'. שמואל כרבי ירמא סבר דאמר חלות קבע מדל"ר יוחנן אין הפסח קרב שלמים אלא שנמנע אחר שקיטה והכי (י) דייקן לקמן: ובללא הוא והרי בו' תימה דפרין אסיפא דמילמיה דכל שנחטאת רועה וארישא נמי איכא למיפך דהא תמורת חטאת (ל) וכן שמה בעליה דלמיתה אולא ואלו בפסח אמרי' נמנעי' דתמורת הפסח רועה אם המיר קודם חלות דקבעיה חלות וכן ממו בעליה אמר לקמן דאי מת קודם חלות דקבעיה חלות: רואין אותה כאילו היא בבית הקברות. נקט הכי משום דמיתת בית הקברות לאו דמיה היא וכמו כן עברה שמה לא חשיב דחוי כמו פסח או שנחטפו בעליה: ורועה. פירש רש"י ויפלו דמיה לקין המנחה ממדרשו של יהודע ואין נראה לרבי"ל דלא נאמר מדרש יהודע אלא בהפירש ממות למתאמו או לאשמו ושמייר מהם או אבדו והפירש אחרים ואחר כך נמנעו דמה ששמייר יפלו לנדבה אכל בני האי גוונא שלא נתכפרו עדיין בעלים אמרינן מימכר ויביא אחרת דמיה ויביא ר"י רביה לרבי דמתן בפרק ולד חטאת (תמורה דף כא.) ושאנדה אם משפירו כו' ואם עד שלא כפרו בעליה תרעה עד ששחטא וממכר ויביא אחרת דמיה והשתא דמיה גמורה כמו אנדה דמדי ריש לקיש לאחר כפרה דמיה קמי עד שלא כיפרו יביא דמיה אחרת בעברה שמה דלאו דחוי גמור הוא דאף לאחר שיפירו בעליה אינה ממה לא כל שכן

עין משפט ר"י מוצה

א (מ"י פ"ד מהל' פסולי המוקדשין הל"ז): כ"ב ב מ"י פ"ד מהל' ק"ט הל"ב: ל"ג ב מ"י פ"ד מהל' פסולי המוקדשין הל"ב: ל"ד ד ט"ס הל"ב ט:

רבינו חננאל

ואסיקנא אלא לאו שנמצא קודם שחיטה והמיר מקודם שחיטה קא משמע לה תנא דלא קריבה. (מיהו כלומר הנמצא) (מיהו שמעין דהנמצא) אחר שחיטת הפסח הוא דקרב שלמים וכן תמורתו. אבל הנמצא קודם שחיטה אינו קרב לא הוא ולא תמורתו תיובתא דרבה. אמר שמואל כל שנחטאת ממה בפסח קרב שלמים כל שנחטאת רועה בפסח נמי רועה, ואחיקי עליה רב יוסף הרי חטאת שעברה שמה דלמיתה אולא, דאמר ר"ל בחמורה פ"ד חטאת שעברה שמה רואין כאילו עומדת בבית הקברות ורועה, ואלו פסח שעברה שמה קרב שלמים והניא כשב לרבות פסח לאיליה, כשהוא אומר אם כשב לרבות פסח שעברה שמה ושלמים הבאים וכו'. ושנינו כי קאמר שמואל כל שנחטאת רועה בפסח נמי רועה באבדון ונמצאו, אבל בחזוין כגון שעברה שמה ונרוחא מי אמר שמואל. ובאבדון מי משכחת לה דרשמואל, והא אבירה בשעת הפרשה אמרי' דליבן אפי' שנמצאת הראשונה לרעה אלא, דמתן בחמורה פ"ד המפירש שחטאו ואברה והפירש אחרת חמורה ונמצאת הראשונה והרי שחיתן עומדת מיתבת וכו'. ודייקין מינה נמצאת אחר שנחטפו בעלים מהו, מכלל שאם שנמצאת קודם שחיטה בעלים רועה, ואלו בפסח היכא דאבר נמצא אחר (הפסח) (חזוין) קודם שחיטה קרב שלמים. ושנינו שמואל כרובא סבירה ליה (ל) דאמר בשמעתא דקמי הא שחיטה קבעה. והא כדאמר ר' יוחנן עלה אין לך פסח שקרב שלמים אלא שנמצא אחר שחיטה. מכלל דרשמואל סבר חצות קבעה ולא שחיטה. ורחיקין שמואל כרבי ס"ל דאמר אבירה בשעת הפרשה מהו. והרי כל אבירה לרבי מהו, דקמי במתני' במסכת תמורה ושניה מהו דברי רבי, ואלו פסח שאבר נמצא קודם חצות רועה. ורחיקין אבירה ונמצאת קודם חצות אבירה היא, כדברא דאמר בחמורה בחלת פ"ד אמר רבא אבירה לילה לא שפה אבירה. איני הוא אמרינן תהא אי הכי רועה לרי' היכי משכחת ליה

תורה אור השלם

1. ואמרם וכן פסח הוא לוי אשר פסח על בתי בני ישראל במצרים כנפחו את מצרים ואת ביתו העיל וקח דמים וישחטוהו שמה כי בו אמר כשב הוא מקריב את קרבנו והקריב אותו לפני דוד: וירקא ג' ואם עז קרבנו והקריבו לפני דוד: וירקא ג' כי

הגהות הב"ח

(ב) נמי מיתבת דרבה חותמת:

מוסף רש"י

רואין אותה כאילו היא עומדת בבית הקברות ורועה. ולומר כל מקום שהיא שם רואין אותה כאילו היא עומדת בבית הקברות, שאין בהן נכנס שם לשחטה ורועה עד ששחטא ומימכר ויפלו דמיה נדבה לשופרות שכמו עליהן נדבה ומקיימים בה את המנחה. זה מדרשו של ר' יודע הכהן במסכת תמורה (ל: כג.) שכל מותר חטאת ואשם לקין המנחה מן מחטאות ממות שהן הלכה למשה מסיני: כשב לרבו כו'. קמי מיהת פסח שעברה שמה קרב: הי"ג כי קאמר שמואל כל שנחטאת ממה לאו אכולהו קאי אלא אכיפרו בעליה לחוד שהיה על ידי איבוד ואמתו בעליה לא קאי דלא משכחת ביה רועה אלא אכיפרו בעליה לחוד קא משכחת ליה לרועה דלקמן וגבי פסח נמי אכיפרו בעליה קאי וכללא הוא דכל פסח שיפירו בעליה (ב) ואחר רועה אם יוצא בו בחטאת רועה וקרב שלמים אם יוצא בו בחטאת ממה אכל את חטאת דחיה כגון עברה שמה שעומדת בפניו והרי היא דחיה מהקריב לא אמר: והרי אכודה בשעת הפרשה. קודם חטאת אחר חטאת: הי"ג כי קאמר שמואל באבדון קאמר: אלא רועה רבי היכי משכחת ליה לאו שמה דאמר רבא יאבירת לילה לאו שמה אבירה אלא רועה לרבי היכי משכחת ליה כדרבי

(א) נראה דני אחרת כי לרבי נמ' ו' ו' גורם שני לשונות דאיהא סוף וכלן עמוד י' סוף ללשון א' ו'.